

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.383.2024.AB

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację znak: K10INT3840, Pani Posłanki Doroty Marek w sprawie tzw. emerytur czerwcowych w latach 2009-2019, proszę przyjąć poniższe informacje.

Zgodnie z nowym algorytmem obliczania wymiaru emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r., którzy zostali objęci reformą emerytalną, świadczenie osoby przechodzącej na emeryturę w czerwcu, obliczane z zastosowaniem tzw. nowych zasad wymiaru określonych w art. 25-26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, było zwykle niższe od świadczenia tej osoby, gdyby przeszła na emeryturę w kwietniu lub maju danego roku. Wynikało to stąd, że suma wskaźników waloryzacji kwartalnej, którymi zostałyby objęte składki emerytalne oraz kapitał początkowy przy przejściu na emeryturę w kwietniu lub maju, jest zazwyczaj wyższa od wskaźnika waloryzacji rocznej, który stosuje się przy ustalaniu emerytury w czerwcu danego roku.

Doraźne rozwiązanie tej kwestii, z którego skorzystały osoby przechodzące na emeryturę w czerwcu 2020 r., zawiera ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 875). Zgodnie z art. 53 ustawy, w przypadku ustalania wysokości emerytury w czerwcu 2020 r., waloryzacji składek stanowiących podstawę obliczenia emerytury dokonuje się w taki sam sposób, jak przy ustalaniu wysokości emerytury w maju 2020 r., jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego. Celem regulacji było to, aby podstawa wymiaru emerytury ustalona na 1 czerwca 2020 r. nie była niższa od ustalonej na 31 maja tego roku. Kwestia nowo przyznawanych tzw. emerytur czerwcowych została uregulowana w ustawie z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw. Zmiany weszły w życie z dniem 18 września 2021 r. i dotyczyły emerytur ustalonych w czerwcu 2021 r. oraz miały obowiązywać na przyszłość. Ustawą tą na stałe wprowadzono rozwiązanie, które zafunkcjonowało w 2020 r.

W ustawie nie przewidziano jednak regulacji, które dawałyby możliwość ustalenia na nowo wysokości emerytury (z uwzględnieniem zmian dotyczących sposobu waloryzacji składek emerytalnych oraz kapitału początkowego), osobom, którym już ustalono wysokość emerytury w czerwcu w latach poprzednich (lata 2009-2019), gdyż przyjęto generalną zasadę, że proponowane przepisy dotyczą jedynie osób, przechodzących na emeryturę, począwszy od czerwca 2021 r.

Konstytucyjność zasad przyznawania tzw. „emerytur czerwcowych” na wniosek zgłoszony przed 1 czerwca 2021 r. zakwestionował, zapadłym w sprawie P 7/22 rozstrzygnięciem z 15 listopada 2023 r., Trybunał Konstytucyjny. Rozstrzygnięcie zapadło w składzie Stanisław Piotrowicz, Justyn Piskorski, Piotr Pszczółkowski, Bartłomiej Sochański oraz Wojciech Sych. Sejm RP, uchwałą z 6 marca 2024 r., w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego lat 2015–2023, w kontekście działalności Trybunału Konstytucyjnego stwierdził, że uchwała Sejmu RP z 15 września 2017 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Justyna Piskorskiego) została podjęta z rażącym naruszeniem prawa, a tym samym pozbawiona jest mocy prawnej i nie wywołała skutków prawnych w niej przewidzianych. Dodatkowo, Sejm RP w uchwale z 6 marca 2024 r. w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego lat 2015–2023 stwierdził, że funkcję Prezesa Trybunału Konstytucyjnego sprawuje osoba nieuprawniona, a w konsekwencji wszystkie decyzje proceduralne, w tym zwłaszcza wyznaczenie składów orzekających, podejmowane przez Julię Przyłębską, mogą być podważane. W konkluzji Sejm RP podniósł, że uwzględnienie w działalności organu władzy publicznej rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego wydanych z naruszeniem prawa może zostać uznane za naruszenie zasady legalizmu przez ten organ. Uwagi te odnoszą się do sposobu i zakresu uwzględniania skutków rozstrzygnięcia, które wydał Trybunał Konstytucyjny w sprawie P 7/22.

W tym kontekście Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – bez względu na ocenę trafności argumentacji konstytucyjnej podniesionej w przywołanej sprawie przez Trybunał Konstytucyjny – postrzega poruszone w niej zagadnienie nie tyle w perspektywie wykonania rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego, ale w kategoriach rozwiązania problemu określonej grupy emerytów, których świadczenia zostały ukształtowane w niekorzystny sposób wskutek przejścia przez nich na emeryturę w czerwcu. W ocenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zagadnienie to jest doniosłe i wymaga adekwatnego do jego wagi rozwiązania.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej trwają prace i analizy o charakterze prawnym, ekonomicznym i organizacyjnym mające na celu określenie sposobu rozwiązania tej kwestii. W tym zakresie Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej współdziała z Ministrem Finansów oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Rozwiązanie problemu poruszonego w interpelacji Pani Posłanki Doroty Marek jest możliwe w różnych wariantach i różnych horyzontach czasowych, które mają wpływ na skutki finansowe tych regulacji. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie podjęło jeszcze rozstrzygnięcia co do ostatecznego ich kształtu. W rezultacie na tym etapie nie jest możliwe odniesienie się do szczegółowych zagadnień podniesionych w interpelacji Pani Posłanki Doroty Marek. W momencie, w którym Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podejmie w tej materii stosowne decyzje, poinformujemy o nich Panią Posłankę Dorotę Marek odrębnym pismem.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

